Власинка

ЛИСТ ТЕКСТИЛНОГ КОМБИНАТА „ВЛАСИНКА“ — ВЛАСОТИНЦЕ * ГОДИНА I 5. АВГУСТ 1976. ГОД. — БРОЈ 4.

УСПЕО РЕФЕРЕНДУМ У „ВЛАСИНКИ“ И „РЕТЕКСУ“

КОМБИНАТ СА 1200 ЉУДИ И ПРОИЗВОДЊОМ ОД 300 МИЛИОНА ДИНАРА

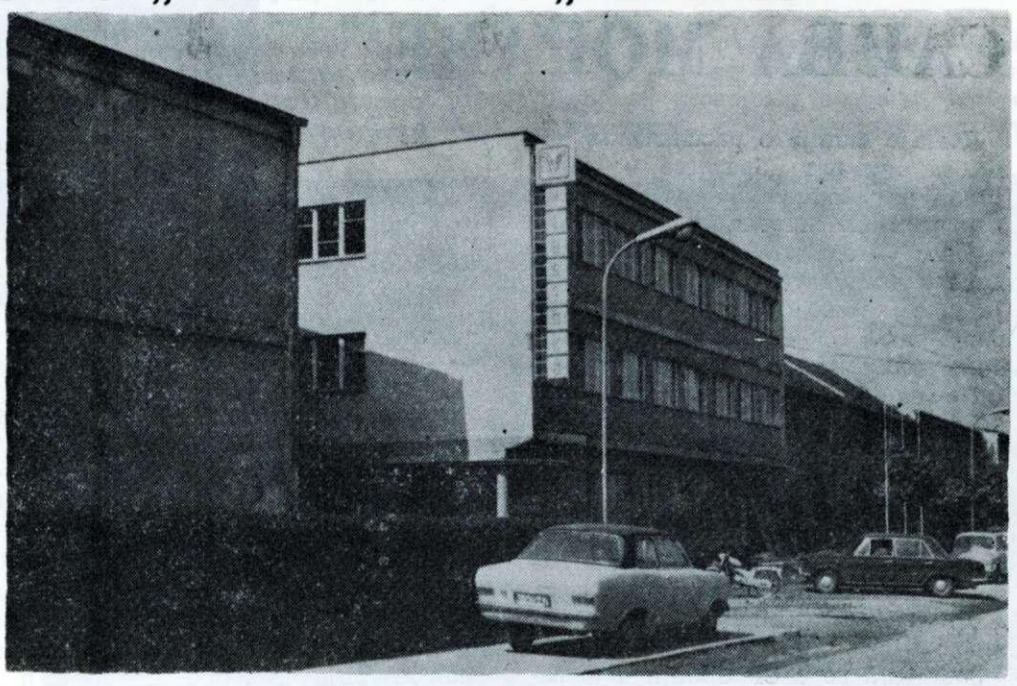

Још снажнији развој текстилне индустрије Власотинца

Акција свих структура друштвено-политичких организација одпочела још пре две године да се целокупна текстилна индустрија групише на једном месту недавно је успешно завршена.

Радни људи радних организација „Власинке" и Ретекса, на недавно одржаном референдуму, једногласно, личним изјашњавањем изјаснили се за интеграцију ових двеју радних организација. Тако сада две радне организације удружене чине Текстилни комбинат „Власинка", који ће имати 1200 упошљеника и годишњи бруто продукт 30 милијарди старих динара.

На референдуму у „Власинки" се одазвло 92,3% бирача од укупно уписаних, од којих је „ЗА" интеграцију, односни припајање Ретекса „Власинки" гласало 92,4%, против 7,1%, док је уздржаних било 0,5%. За прихватање инвестиционог улагања за реконструкцију и модернизацију Ретекса у вредности од 46.282.000 динара, „ЗА" је гласало 90,6%, против 8,3% а уздржаних је било 1,1%.

У радној организацији Ретекс за интеграцију, односно припајање Ретекса „Власинки" и прихватање инвестиционог улагања, од укупно уписаних бирача „ЗА" је гласало 98,7%.

У ери у каквој се данас налази југословенска привреда, а посебни но грана индустрије у којој ми послујемо, можемо бити више него задовољни одзивом радник људи на референдуму. Још једном је потврђено да су радни људи правилно схватили уставно начело о удруживању рада и средстава.

Текстилни комбинат „Власинка" у свом саставу има пет основних организација удруженог рада и шесту Радну заједницу заједничке службе. То су:

1. ПОЗАМАНТЕРИЈА, ЈУР — ткачница трака, плетиона, фарбара и пластични патент затварач.
2. ТРИКОТАЖА, Р.Ј. — трикотажа.
3. „СИНТЕКС", Р.Ј. — плетиона и дорада I и II.
4. РЕТЕКС, Р.Ј. — припрема и ткачница са дорадом.
5. УСЛУЖНО ПРОМЕТНЕ ДЕЛАТНОСТИ, Р.Ј. — возни парк, котларница, ресторан друштвене исхране, сервисна служба и продавнице.
6. РАДНА ЗАЈЕДНИЦА ЗАЈЕДНИЧКЕ СЛУЖБЕ, са секторима — општи, развојни, финансијски и комерцијални.

Без сумње, досадашњи темпо развоја Комбината „Власинка" обезбеђује му једно од водећих места у привреди Власотинца.

КАКО СМО ПОСЛОВАЛИ

ПРВИ ПУТ — ГУБИТАК

Шестомесечно пословање Текстилне индустрије „Власинка" у Власотинцу није дало очекиване резултате. Услови у којима се одвијала привредна активност достизали су такве размере да је „Власинка", први пут од 1962. године, исказала губитак. Сам процес производње не представља у основи узрок неповољног финансијског резултата. Напротив, укупна производња ове радне организације у поменутом периоду износи преко 204 хиљаде килограма разних врста артикала, што је за 30% више у односу на остварену производњу у истом периоду претходне године. Обим производње појединих основних организација удруженог рада је следећи:

ООУР	Јединица мере	Обим производ.
Трикотажа	ком.	140.631
Позамант.	метара	21.917.949
- ткач. трака	метара	11.444.741
- плетиона	метара	9.692.099
- рајсферш.	метара	781.109
- фарбара	кг.	47.453
„Синтекс"	пари	2.680.974

(Наставак на 3. страни)

ПРЕД ЗНАЧАЈНУ ПОЛИТИЧКУ И ЕКОНОМСКУ АКЦИЈУ

НАРОДНИ ЗАЈАМ ЗА АУТО ПУТ И УРЕЂЕЊЕ СЛИВА МОРАВЕ

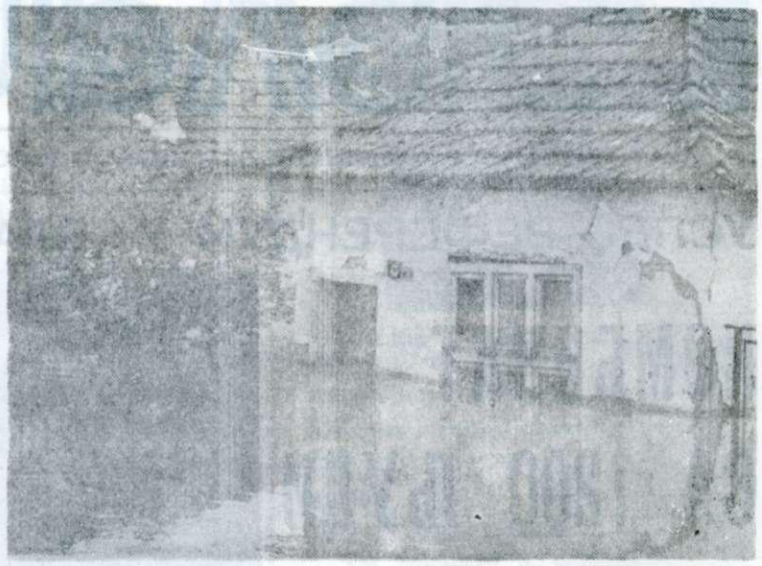

ДА СЕ НЕ ПОНОВИ ОВАКВА СЛИКА

Финале акције о расписивању зајма за ауто-пут „Братство и јединство" на деоници Београд — Ниш и за уређење сливова Мораве, Саве и Дунава — одиграо се пре неколико дана када су већа Скупштине Србије дала „зелено светло" Закону о гаранцији СР Србије за исплату обвезница јавног зајма.

Предвиђено је да укупна висина зајма износи три милијарде динара. Половина би се утрошила за ауто-пут, а друга за уређење сливова Мораве, Саве и Дунава. Ваља напоменути да ће се на ове објекте утрошити средства из других извора. Јавни зајам, међутим, покрива управо онај део који би ове пројекте довео у питање.

Због тога се у СР Србији даје важан политички акценат на читаву ову акцију. Јер, довршење ових објеката представља важан допринос реализацији задатака привредног развоја Републике до 1980. године.

Деоница ауто-пута Беоорад — Ниш на којој ће се градити модеран коловоз широк 28 метара нема само изгзетан саобраћајни значај. Не треба заборавити да већ сада на постојећем путу дневно пролази од 7 до 16 хиљада моторних возила дневно (од тога су половина — теретна возила). Стручњаци оцењују да је ова деоница једна од најоптерећенијих у читавој земљи, и да је у питању саобраћајно „уско грло". Тим пре, јер је процењено да ће до 1980. године дневна фреквенција возила бити повећана на 20 хиљада возила дневно, што би у садашњој ситуацији — довело до тоталног загушења. Осим тога, међународна искуства показују да се изградњом модерних ауто-путева, ширине 28 метара — смањује број несрећа за 80 одсто.

Иначе, ова деоница представља и међународни магистрални правац који повезује земље Западне и Средње Европе са Блиским истоком.

Међутим, треба додати да у гравитационом подручју пута Београд — Ниш живи 3,5 милиона становника у 2.600 насеља, што је 70 одсто укупног броја становника у Републици. У привреди је запослено преко 750 хиљада радника и на овом потезу се налазе најзначајније индустријске организације СР Србије. Због свега тога, ауто-пут има и далеко шири економски значај.

Што се тиче регулације највећих река треба нагласити да је у водопривредном погледу СР Србија једно од најосетљивијих подручја у читавој земљи. Речни токови и бујице нису уређене и није довршен систем заштите нарочито у долинама река у којима су готово стално угрожена велика материјална добра привреде и становништва. Ситуација је особито тешка у сливу Мораве, јер је због неуређеног водног режима угрожено 42 одсто територије СР Србије. Ту је посебно изражена и ерозија земљишта и катастрофално дејство бујица. Довољно је напоменути да се у сливу Мораве догађају штете које су у просеку сваке године процењене на милијарду динара. Уосталом, недавне поплаве управо у овом сливу — довољан су доказ о перманентној опасности која још увек није савладана.

Због свега тога, значај јавног зајма добија изузетне димензије. Упис ће започети 1 .септембра и трајаће до 30. новембра. Уплате ће се вршити одједном или највише у 24 рате. Зајам ће се отплаћивати пет година почев од 1. априла 1980. године. Предвиђене су разне олакшице (пореске и друге) за оне који упишу зајам.

Полазницима Школе самоуправљача „МИЛЕНТИЈЕ ПОПОВИЋ"

УРУЧЕНЕ ДИПЛОМЕ

На свечаности поводом Дана самоуправљача, уручене су дипломе полазницима који су са успехом завршили Школу самоуправљача „Милентије Поповић" у Власотинцу.

За активност на идејно-политичком образовању ово признање добила су двадесет три полазника нашег Комбината и то:

Из ООУР-а Позамантерије:

1. Ристић Душан
2. Стојановић Лука
3. Јовић Радмила
4. Митић Петар
5. Стаменковић Бура
6. Валчић Љубинка

Из ООУР-а Трикотаже:

1. Воиновић Душан
2. Ноцић Снежана
3. Стојановић Бисерка
4. Јовић Младен
5. Миленковић Бојана
6. Стојановић Гордана
7. Младеновић Олга
8. Сушек Петар

Из ООУР-а „Синтекс"

1. Митић Љиљана
2. Аранђеловић Мица
3. Маринковић Милосава
4. Величковић Благоје
5. Илић Зоран
6. Марковић Верица
7. Пешић Зорица
8. Андрејевић Милица

Из ООУР-а Услужно прометне делатности

1. Стојановић Жарко

Поједини полазници нашег Комбината понашајући се недисциплиновано, нису довољно озбиљно схватили ову корисну акцију, те се нису одазвали позиву за тестирање. То су: 1. Радовановић Стамирка, 2. Станчић Лепосава, 3. Благојевић Верица, 4. Стефановић Снежана, 5. Јовановић Радомир, 6. Ивковић Живорад, 7. Цветковић Петар, 8. Јанковић Драгица, 9. Стојановић Петар, 10. Младеновић Слободан и 11. Крстић Славица.

Овакав гест ових полазника је за сваку критику.

КАКО СМО ПОСЛОВАЛИ У ПРВОМ ПОЛУГОЂУ

НЕНАПЛАЋЕНА РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕКО 4 МИЛИОНА

Губитак износи око 1,85 милиона динара

(Наставак са 1. стране)

Производни план „Власинке" за протекли период није извршен. Са основном организацијом удруженог рада Трикотажом то није случај, јер она је своје задатке у производњи не само извршила већ и премашила за 12%. Међутим, остале две производне основне организације удруженог рада нису достигле планиране задатке. За ООУР Позамантерију протекли период пословне године био је сав у процесу пресељења старих производних капацитета, у моттирању нових капацитета и њиховом постепеном пуштању у редовну производњу. То је Позамантерију објективно условило да своје планиране задатке у производњи изврши са 84% Но, треба истаћи овом приликом још и то, да у досадашњем периоду код Позамантерије није било довољне синхронизације у снабдевању производње радним налозима.

У обиму производње Позамантерије у наредном периоду треба очекивати позитивна кретања, с обзиром на чињеницу укључивања целокупне опреме у процес производње.

Ни основна организација удруженог рада „Синтекс" није у потпуности извршила планиране задатке. Њен план производње за шест месеци извршен је са 88%, а условљен је тиме што се изради мушке чарапе ни данас није приступило. Проблема је било око набавке основне сировине за овом врстом производа. Сировину је требало увести, а у условима рестрикције, дозвола за увоз није дата, тако да се морало приступити испитивању и набавци сировине од домаћих произвођача.

Далеко су слабији резултати „Власинке "постигнути у реализацији готових производа. У досадашњем периоду реализовано је робе у вредности нешто преко 40 милиона динара, од чега преко 4 милиона динара на иностраном тржишту. Таква реализација је за 17% испод прошлогодишње, а план реализације за прво полугође ове године извршен је са 53%. Оваква кретања изазвала су прекомерне залихе у свим основним организацијама.

Предњи обим реализоване производње радној организацији није могао да обезбеди позитиван финансијски резултат и поред тога што је активност у производњи такорећи била солидна. Ни једна од основних организација није исказала губитак у производњи. Међутим, недовољан укупан приход није дао доходак који ће бити кадар да покрије све обавезе „Власинке".

Укупан приход „Власинке" по шестомесечном обрачуну износи 46.011.631 динар, односно, 21% мање него претходне године. Из оваквог укупног прихода резултира доходак од 14. 551.399 динара, доходак који је за 27% мањи од оног из претходне године. Расподела дохотка била је таква да је обезбеђено покриће утрошених средстава, према томе никакав се губитак на супстанци није јавио. Међутим, остварени доходак није омогућио у пуној мери подмирење обавеза које имају карактер паједничких и општих обавеза (Законске обавезе, Уговорне обавезе, обавезе према организацијама које врше друштвене делатности). Део дохотка који остаје основној рганизацији, дакле чист доходак, није обезбедио „Власинки" средства за проширење материјалне основе рада, јавио се губитак због неоствареног дохотка у укупном износу од 1.848.233 динара, по основним организацијама удруженог рада губитак је следећи:

ООУР	износ у дин.
Трикотажа	834.202
Позамантерија	968.446
„Синтекс"	45.585

Према томе, основни узрок недовољног финансијског резултата је веома слаба реализација готових производа, а основни узрок исказаног губитка лежи у превеликој ненаплаћеној реализацији готових производа. У условима новог начина плаћања између корисника друштвених средстава служба продаје ове радне организације у протекла три месеца није баш успела да пронађе најкраћи пут до потрошача „Власинкиних производа. Ту треба чинити знатно више.

Закон о обрачуну укупног прихода такође је довео ову радну организацију у незавидан положај, јер је „Власинка" у обрачунском периоду

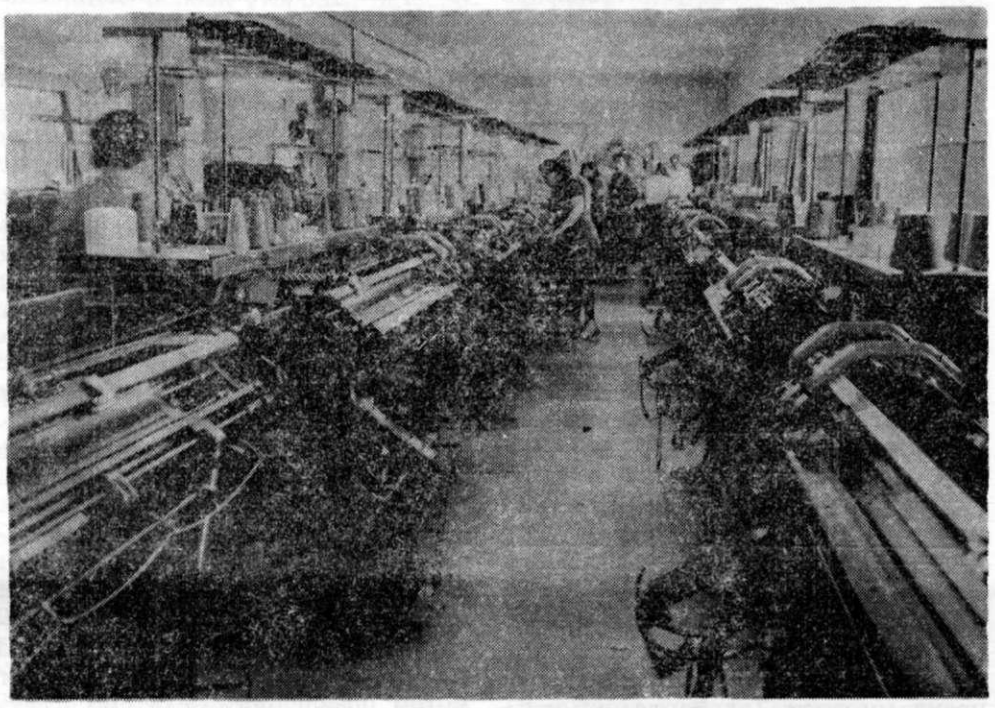

исказала веома велика ненаплаћена потраживања. По основним организацијама удруженг рада ненаплаћена реализација је следећа:

ООУР	износ потраживања
Трикотажа	1.147.593
Позамантерија	1.892,072
„Синтекс"	1.225.779
Укупно:	4.265.443 дин.

Значи, реализација од 4.265.443 динара није ушла у укупан приход услед чега је и дошло до исказаног губитка.

Оријентација би „Власинке" у наредном периоду морала бити у изналажењу и предузимању ефикаснијих мера у области реализације готових производа, а затим, у повећању обима производње кроз боље искоришћење машинског парка, кроз мање одсуствовање радника са посла. Много више пажње мора се посветити самом квалитету производа, јер све су то елементи којима се обезбеђује повољније место „Власинкиним" производима у условима веома развијене конкуренције на тржишту.

Јорданка Лепојевић

ШЕСТОМЕСЕЧНИ БИЛАНС РЕАЛИЗАЦИЈЕ

РЕАЛИЗАЦИЈА УПОЛА МАЊА ОД ПЛАНА ЗА I ПОЛУГОЂЕ

Према подацима којима располажемо, план реализације за првих шест месеца нашег Комбината је забрињавајући. Планирано је да роба буде испоручена тржишту у вредности од 73.640.160 динара, што би нам омогућило пословање са успехом. Вредност испоручене робе купцима износи ,43.679.797 н. динара. Дакле, план реализације готових производа остварен је за само 59,3%.

Процентуално извршење плана реализације по основним организацијама удруженог рада је следеће:

Позамантерија	55,4%
Трикотажа	71%
„Синтекс"	57%

Ако се осврнемо на пословање нашег Комбината у јуни ове године, показатељи нам говоре да је комулативно, план реализације остварен за само 58,7%.

Због слабе реализације готових производа и неизвршење плана, обратили смо се Гаврилу Стојановићу комерцијалном руководиоцу, који је тим поводом изјавио:

— У основној организацији удруженог рада Позамантерија, реализација готових производа није извршена према предвиђеном плану, највећим делом што је уговорена производња за даљу репродукцију, а купци нису преузимали уговорену робу према договору. Такође, велики утицај на реализацију има и Закон о обезбеђењу плаћања између корисника друштвених средстава, који је почео да се у привреди примењује од првог априла, јер свако бежи од одговорности, и свако жели да смањи сопствене залихе. Код ове основне организације до повећање реализације у односу на прошлу годину, дошло је само са нашим кооперантом „Први партизан" — Титово Ужице, а ово из разлога што је увоз рајсфершлуса у првом полугођу сведена на минимум. Планирана производња новог капацитета и то поједини артикли намењени за даљу репродукцију који су на тржишту тренутно тражени, нису још увек освојени у нашој производњи и презентирани тржишту. Купци нису задовољни квалитетом, јер артикли морају бити урађени по строго предвиђеним техничким условима. Због тога смо били принуђени да дајемо радне налоге за производњу оних артикала за које тржиште нема интересовање. Такође, чинимо напоре да тржиште освојимо са посебним паковањем тзв. „мини паковање" наших производа, дали смо налог производњи за таква паковања али још увек од производње нисмо добили одговарајуће тражене узорке.

Такође, један од битних утицаја на смањену реализацију позамантеријских производа је и то, што су наше продајне цене појединих артикала веће и то од 10 до 30% у односу на исте артикле које производе и нуде тржишту друге фирме. Комерцијална служба није у могућности да врши усклађивање продајних цена наших производа у односу на цене конкуренције, јер је код гро артикала цена коштања по калкулацији већа у односу на продајну цену. Тако превисоке цене су довеле до тога да смо изгубили многе купце.

Међутим, поред објективних постоје и субјективни разлози и слабости у комерцијалној служби, и то нарочито код кадрова који раде на продаји позамантеријских производа; примљени су за тај посао, а још увек се нису осамосталили за рад.

Код Трикотаже план је остварен са само 71% од предвиђеног. До неизвршење плана реализације дошло је из субјективних разлога. Пре свега, нисмо имали одговарајуће моделе за сезону пролеће—лето, када је потражња била највећа. Друго, путници за одређене терене који су углавном посиоци продаје трикотажних производа су од марта месеца на боловању, те нису испунили план. У том правцу предузели смо извесне мере, обезбеђен је путник за терен уже Србије, док на терену Косово и Македонији још увек нисмо обезбедили путника. За терен Хрватска, Словенија, Босна и Херцеговина, сривремено је нађено решење, примили смо нове путнике и надамо се да ће бити и резултата.

Што се тиче залихе готових производа по цени комерцијалне службе то су модели углавном за сезону јесен—зима. Трикотажа има уговорену производњу за домаће тржиште у вредности од 3.300.000 динара са робном кућом „Београд" — Београд. Такође је уговорен извоз до краја године у вредности од 4.931.480 динара. До сада смо испоручили робу иностраном тржишту у вредности од 3.548.327 динара.

Поред тога, било је извесних потешкоћа код набавке предива и помоћног материјала те је често долазило до застоја у производњи. Такође је најозбиљнији проблем израде колекције код ове основне организације, јер комерцијална служба може да уговори продају трикотажних производа само ако унапред добије колекцију за наступајућу сезону.

Комерцијални руководилац истиче да је извршен план реализације у „Синтексу" са 57% од предвиђеног, да је и ту било како објективних тако и субјективних разлога. Капацитети за производњу чарапа у земљи су огромни а тржиште није у могућности да све капацитете прими, како домаће тако и иностранo. Наш асортиман, уколико желимо да освојимо купце, морамо проширити на нове производе, јер са производима којима сада располажемо нисмо у могућности да у потпуности обезбедимо пласман.

У плану производње за ову годину, предвиђена је и производња мушких памучних и вупетих чарапа у вредности од 10.625.000 динара. Са производњом се отпочело касније него што је предвиђене планом због недостатака одговарајућег предива. Међутим, и сада кад је производња почела ми нисмо спремни да квалитетном чарапом понудимо купца.

Друго, у овој години јавила се знатно већа потреба за класичном чарапом коју ми немамо рачуна да производимо јер је продајна цена испод цене коштања и датира још од пре шест година. Обзиром да чарапа подлеже контроли цена код Савезног завода за цене нисмо у могућности да за старе артикле повећамо цене, стога треба што је пре могуће производити нове артикле како би се цена усагласила и била рентабилна производња за основну организацију. Исто тако, код продужене чарапе, морамо имати асортиман свих боја и величина, што нам ствара велике тешкоће у отпреми робе јер нисмо у могућности да удовољимо жеље купаца.

На многим састанцима указивано је да начин направљивања путника није најбоље решен. И то је један од субјективних разлога који утиче да наши путници редовно не обилазе купце што је неопходно ако хоћемо реализацију робе. Међутим, постоје реалне могућности за побољшање реализације готових производа свих основних организација, али уз максимално залагање и производње и комерцијалне службе .

„ВЛАСИНКА"

информативни лист текстилне индустрије „Власинка" у Власотинцу

Излази периодично. Примерак бесплатан. Уређује редакцијски колегијум. Главни и одговорни уредник **Божидар Стефановић.** Штампа: Графичко предузеће „Напредак — Лесковац.

УЗ ЈАВНУ ДИСКУСИЈУ О НАЦРТУ ЗАКОНА О УДРУЖЕНОМ РАДУ

ДРУШТВЕНИ КАРАКТЕР ДОХОТКА

При изради Нацрта закона о удруженом раду пошло се од тога да Закон својим укупним садржајем, својим решењима начелним и конкретним буде подлога за самоуправну праксу и да ту самоуправну праксу усмери тако да обезбеди преображај односа у удруженом раду. У нацрту Закона регулисане су три основне компоненте социјалистичког самоуправног производног односа: односи у раду и управљању друштвеним средствиам и у стицању и расподели дохотка, самоуправно организовање удруженог рада и остваривање самоуправљања радника у удруженом раду. Из такве садржине произашла је и структура Закона и предложено да он има шест делова.

Други део Нецрта закона садржи одредбе о друштвено-економским односима радника у удруженом раду укључујући овде и односе у стицању и расподели дохотка у појединим облицима удруживања земљорадника, међусобне односе радника у удруженом раду и односе у управљању средствима у друштвеној својини. Овај део Нацрта закона о удруженом раду говори о основним карактеристикама друштвено-економских односа. Прва и основна карактеристика је у томе што Закон даје друштвено-економску садржину дохотка. Осим тога, Закон уређује и односе у стицању и расподели дохотка. У овом делу Закон покушава да утврди и разради положај и улогу радника у удруженом раду као носиоца друштвене репродукције и вршиоца функције управљања друштвеним средствима.

Нацртом Закон о удруженом раду разрешен је и друштвено-економски однос између материјалне производње и других друштвених делатности а посебно делатности у области образовања, науке, културе, здравства и социјалне заштите. По Закону, друштвене делатности су фактор производне снаге рада и као такве доприносе стварању нове вредности у материјалној производњи. По том основу, радници у друштвеним делатностима учествују у оствареном дохотку на основу слободне размене рада са радницима у материјалној производњи.

Нацрт закон недвосмислено указује на друштвени карактер дохотка. Из друштвеног карактера дохотка проистиче да доходак који оствари основна организација не припада само радницима у тој основној организацији већ и другим радницима који су допринели његовом стварању. Међутим, то никако не значи да о стицању дохотка, може да одлучује било ко са стране, изван радника у основним организацијама које су остварile доходак. То је њихово право уставом зајемчено, неотуђиво право.

Односи у стицању дохотка

У Нацрту закона наведена су 4 основна вида стицања дохотка основне организације:

— продаја производа и услуга на домаћем и иностраном тржишту или у оквиру ррганизације удруженог рада.

— слободна размена рада непосредно или преко самоуправне интересне заједнице.

— учешће у заједнички оствареном дохотку (по основу удруживања рада и средстава).

— други основи утврђени на основу закона (компензације, регреси, премије, дотације и др.).

Најчешћи вид стицања дохотка у основним организацијама које обављају делатност у материјалној производњи јесте продаја производа и услуга. Ако основна организација продаје производе и услуге другој основној организацији у оквиру исте радне или сложене организације тзв. интерна реализација, радници у њима споразумно утврђују цене имајући у виду трајније кретање цена на тржишту.

Учешће у заједнички оствареном дохотку јавља се у односима удруживања рада и средстава. Учешће у заједнички оствареном дохотку може бити остварено као учешће у заједничком приходу или као учешће у заједничком дохотку (чл. 60 Нацрта закона). Учешће у заједничком приходу остварује се у случају кад радници две или више основних организација заједничким радом

стварају производ или услугу — тзв. фазна производња. Учешће у заједничком дохотку јавља се у случају кад се средства две или више основних организација удруже у оквиру радне организације или у банку. Радници у основним организацијама који су удружили рад и средства учествују у заједнички оствареном дохотку према доприносу који су својим минулим и текућим радом дали остваривању тог дохотка. У чл. 66 Нацрта закона предвиђено је да се учешће по основу минулог рада остварује из заједничког дохотка после обезбеђења средстава за личне дохотке и заједничку потрошњу радника у основној организацији која се користила удруженим средствима.

Слободна размена рада је посебан вид стицања дохотка. Радници своје личне и заједничке потребе у области образовања, науке, културе, здравства, социјалне заштите и других друштвених делатности обезбеђују слободном разменом рада са радницима у основним организацијама које обављају те делатности. У тим друштвено-економским односима радници у основним организацијама који дају средства имају право да одлучују о тим средствима, а радници у основним организацијама које обављају ове делатности друштвеног карактера имају право да им се у слободној размени обезбеди једнак друштвено-економски положај као и радницима у другим основним организацијама.

Односи у распоређивању дохотка

По утврђивању дохотка радници у основној организацији врше распоређивање и расподелу дохотка. То је једно од основних права радника.

У члану 94. Нацрта закон утврђују се обавезе које се директно подмирују из дохотка основне организације. Оне имају карактер заједничких и општих обавеза и утврђују се или самоуправним споразумима или путем делегата у скупштинама друштвено-политичких заједница или пак законом. То су обавезе према основ-

(Наставак на 6. страни)

ДРУШТВЕНИ КАРАКТЕР ДОХОТКА

(Наставак са 5. стране)

ним организацијама које врше друштвене делатности, затим обавезе којима се обезбеђује социјална сигурност радника, обавезе према радним заједницама које обављају послове од заједничког интереса за раднике у основној организацији, издаци учињени за унапређење човекове радне и животне средине, чланарине и доприноси коморама, издаци за општенародну одбрану, за привредне преступе и други издаци, односно, друге обавезе преузете самоуправним споразумом или уговором.

Као што је напред већ речено из укупног дохотка основне организације издвајају се и средства за личну и заједничку потрошњу за раднике у радним заједницама, јер је рад радника у радним заједницама један до услова процеса производње. Самоуправним споразумом који радници у радној заједници закључе са радницима организација за које обављају послове могу се, поред средстава за личне дохотке и за заједничку потрошњу, утврдити и средства за проширење материјалне основе радне заједнице.

У погледу висине обавеза које се подмирују из дохотка у Закону су утврђене одређене границе, односно, оквири у којима се оне могу кретати. Оне морају бити у складу са кретањем друштвеног производа као и зависно од способности организације удруженог рада да обезбеде личне и заједничке потребе радника.

Распоређивање чистог дохотка

Други део дохотка назива се „чист доходак" а служи за личне дохотке и заједничку потрошњу радника, за унапређење и проширење материјалне основе рада и за остварење и обнављање резерви основних организација.

По Нацрту закона распоред чистог дохотка на наведене основне намене није само право радника већ и његова дужност према осталим радницима, према друштвеној заједници.

Радници су према Закону обавезни да у својој основној организацији унапред утврде основе и мерила којих ће се придржавати при расподели на личне дохотке. Непостојање таквих основа и мерила представља повреду самоуправних права и друштвено-политичка заједница може да предузме мере за заштиту самоуправних права и друштвене својине.

За разлику од ранијих закона у овом закону се налазе одредбе о искључивању дохотка путем друштвено-економских показатеља а то су:

— доходак по раднику,
— чист доходак по раднику,
— акумулација у односу на просечно коришћена средства,
— лични доходак и средства за заједничку потрошњу по раднику,
— чист лични доходак по раднику и др.

Овим показатељима радници обезбеђују праћење резултата свога рада. Нарочито им служе за упоређивање постигнутих резултата са раније остваренim резултатима као и са циљевима који су себи планом поставили. Сагледавањем нпр. дохотка по раднику у односу на претходни период, односно, са другим радним организацијама, радник долази до сазнања о ефикасности и рационалности свог пословања. То му даје основу за позитивно деловање у доношењу мера о организацији пословања које мере имају за сврху повећање продуктивности рада.

Јорданка Лепојевић

ИЗАБРАНИ НОВИ ОРГАНИ САМОУПРАВЉАЊА

Комисија за спровођење избора за нове органе самоуправљања после спроведених избора, дана 20. јула 1976. године, на основу пребројених гласачких листића утврдила је да су изабрани за чланове радничког савета у новоформираним ООУР-има и то:

ООУР Услужно прометне делатности:

1. Миленковић Милутин
2. Стоиљковић Олга
3. Бојадић Јован
4. Станковић Зоран
5. Богдановић Софроније
6. Голубовић Чедомир
7. Јефтић Сретен
8. Пешић Борђе
9. Младеновић Живојин
10. Вељковић Влајко
11. Дичић Борисав
12. Станојевић Зарко
13. Борђевић Љубица
14. Костатиновић Љубинка
15. Костатиновић Борђе

ООУР Ретекс:

1. Павловић Станко
2. Стоиљковић Радисав
3. Бонић Предраг
4. Пешић Живота
5. Ристић Милутин
6. Станимировић Милка
7. Јанковић Љубинка
8. Кованџић Радмила
9. Димитријевић Љубица
10. Јанковић Гордана
11. Стојановић Стојан
12. Станковић Синиша
13. Стојковић Велибор
14. Митић Дивна
15. Борић Зорица

Радна заједница Заједничке службе:

1. Бермановић Светлана
2. Илић Драгиша
3. Миленковић Јован
4. Црнобарац Миодраг
5. Ивановић Мирјана
6. Митић Братислав
7. Коцић Петар
8. Величковић Даница
9. Стојановић Миодраг
10. Маринковић Драгана
11. Коцић Марија
12. Станојевић Стојан
13. Чикић Мирјана
14. Кодаловић Панча
15. Митић Сретен

За чланове радничког савета Комбината изабрана су следећа лица:

1. Стојановић Андреја
2. Митић Славица
3. Стоиљовић Томислав
4. Стефановић Божидар
5. Димитријевић Звонко
6. Богдановић Велимир
7. Станојевић Драгослав
8. Николић Драган
9. Босић Живота
10. Станојевић Слободан
11. Благојевић Иван
12. Митровић Сретен
13. Цветковић Мирко
14. Стефановић Љиљана
15. Митић Љубинка

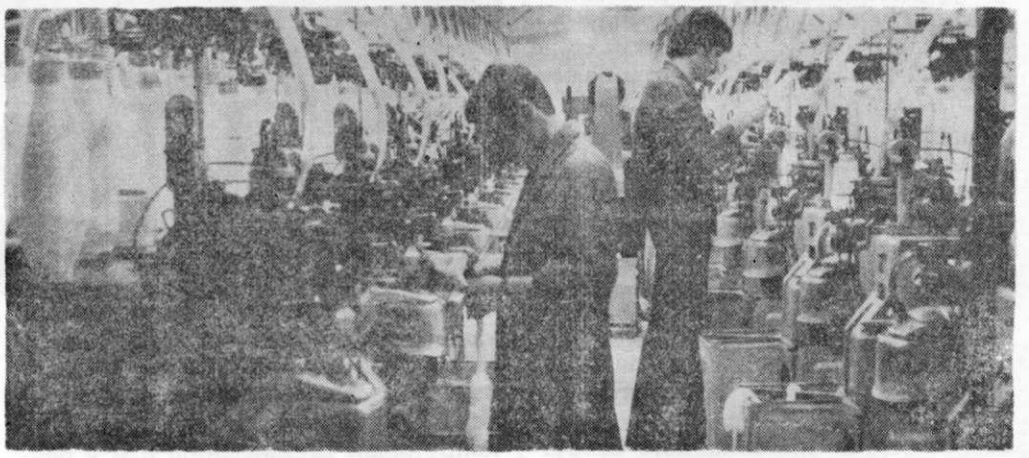

УЗ ЈАВНУ ДИСКУСИЈУ О НАЦРТУ ЗАКОНА О УДРУЖЕНОМ РАДУ

НЕКЕ ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ...

Према Нацрту закона у погледу доношења самоуправног споразума о удруживању рада радника у основној организацији, предвиђа се лично изјашњавање свих радника путем референдума.

Намеће се питање, да ли је то најпогоднија форма за доношење једног овквог нормативног акта, јер у ситуацији када се гласа „за" или „против", нема могућности нити времена да се укаже на поједине одредбе и чињенице које иду у прилог овом нормативном акту.

Такође је Нацртом закона предвиђено, да после доношења самоуправног споразума, радници у основној организацији слободно одлучују о прихватању самоуправног споразума давањем посебне изјаве у писменом облику.

Међутим, може се десити да се већина радника изјасни у основној организацији „за" самоуправни споразум а да га касније мањина потпише. У том случају, радник који одбије да потпише ову изјаву сматра се да не жели да ради више па му радни однос у основној организацији престаје по сили закона, и то даном одбијања потписивања.

Можда ће ово решење изазвати велики број спорова у смислу утврђивања дана престанка радног односа у оним организацијама које имају нпр. градилишта у разним крајевима земље, или пословне јединице у иностранству. Можда би било исправније решење да се овај нормативни акт донесе на Збору, а прогласи од стране радничког савета, па тек доцније да се приступи потписивању истог, а да радни однос престаје раднику, у случају одбијања потписивања изјаве о прихватању самоуправног споразума, даном доношења овог нормативног акта од стране збора радних људи.

Друго: утврђивање повреда радних и других обавеза, одговорност радника и изрицање мера за учињене повреде, према Нацрту закона, врши дисциплинска комисија. Одређени број, али не више од једне четвртине укупног броја чланова дисциплинске комисије морају бити лица изван основне организације а бирају их радници на предлог већа удруженог рада скупштине општине.

Вероватно да овакво решење није најисправније из оперативних разлога и да сада постојеће решење не би требало да се мења. Међутим, ако би дошло до промене испитивања би ли ло да се тачно законом прецизира за које повреде радне дужности би био члан дисциплинске комисије лице изван основне организације, односно лице које предлаже Веће удруженог рада скупштине општине.

Треће: приправник по Нацрту закона заснива радни однос на време чије је трајање унапред одређено, у складу са законом, без обзира да ли је положио приправнички стаж са успехом или не.

У сваком случају став није на своме месту, одредбу треба брисати, а да се досадашње постојеће решење задржи.

Четврто: Нацртом се предвиђа да руководиоца радне заједнице бира раднички савет радне организације и то уз претходну сагласност радничког савета радне заједнице.

Можда би било исправније, да руководиоца радне заједнице бира раднички савет радне заједнице уз претходну сагласност радничког савета радне организације.

Пето: Нацртом закона се предвиђа институција „конкурс" и „оглас".

Питање је сигурно за јавну дискусију, јер, да ли уопште треба правити разлику између „конкурса" и „огласа", када таква разлика у пракси не постоји.

То су запажања на која би требало обратити посебну пажњу, пре него што Нацрт закона буде усвојен.

Јован Станимировић

МИНУЛИ РАД У ПРАКСИ

Минули рад је стечено право, а не социјална помоћ. Око овога нема спора у разговору ни са оним који је, такорекући, јуче крочио на радно место, а још мање са прекаљеним радником.

Покуша ли се, међутим, у пракси проверити како се то право остварује, открије се право шаренило и у прилазу и конкретним решењима и доћи до закључка да се у већини радних организација грубо преши према старим, искусним радницима.

После једног обиласка десетак већих београдских колектива дошло се до ових чињеница: у појединим радним организацијама минули рад се дели према годинама радног века проведеног искључиво у једном колективу, у другима — минули рад обрачунава се тек после пет или више година, а негде пак уопште није важно шта се, колико и на ком радном месту провели.

Конкретно, минули рад исплаћује се од 10 до 30 одсто на месечну аконтацију или 10 до 30 одсто на сваку годину радног искуства. Има и таквих организација у којиам се за минули рад не добија ништа сем „гола" плате. На крају, има и таквих радних јединица где минули рад „важи" само до тридесет година. После тога ставља се тачка, мада се пензија, зна се, не стиче са деценије рада.

Ево неколико примера.

У Градском саобраћајном предузећу у Београду ,колико јуче, минули рад обрачунавао се према годинама стажа проведеног само „за воланом" или у канцеларији овог превозника. Неправда је исправљена последњим усвајањем самоуправног споразума који је прецизирао да се средства за минули рад утврђују у износу од десет одсто на бруто личне дохотке планиране у текућој години. Нови споразум чврше је везао минули рад за доходак који радник остварује. Основ за обрачун чини сам доходак радника на који се математички додаје радни стаж, потом, остварени доходак читавог ОУР-а и лични допринос радника порасту заједничког дохотка.

Међутим, у Памучном комбинату „Београд", радник стиче право на овај део дохотка тек после десет година рада. На ово се касније додаје по четири процента.

Овај пример потврђује оцену да, што је „богатија" радна организација, то су средства за исплату минулог рада већа.

Предузеће ровних кућа „Београд" утврдило је минули рад од прве године запослења, а иста права имају „дошљаци и староседеоци". Минули рад чине године стажа, живи, односно текући рад и просечан лични доходак радне организације.

Запослени у Грађевинском комбинату „Комград", после пет година рада добијају пет одсто на „чврсти" део дохотка и тако редом, али се наговештава коренита измена садашњег правилника, јер, ова радна организација карактеристична је по великом броју сезонске радне снаге и по њеном „преливању".

Свим запосленим у спољнотрговинској радној организацији „Генералекспорт" који имају четири године рада припада 0,3 одсто „стабилног" дела дохотка. У овом колективу минули рад има значајну улогу и у другим социјалним давањима. У радној организацији „Давид Пајић" минули рад се обрачунава без обзира на то шта и колико ко ради. Сви запослени, на пример, од две до пет година, добијају по осам динара за сваку годину рада.

На основу свих неколико примера, може се видети слика садашњег стања ,а како ће се минули рад утврђивати и решавати убудуће, показаће расправа о Нацрту закона о удруженом раду.

ХИГИЈЕНСКО - ТЕХНИЧКА ЗАШТИТА

НАЈЧЕШЋЕ ПОВРЕДЕ

• НАСТАВИТИ СА СИСТЕМАТСКИМ ПРЕГЛЕДИМА
• ПОСЕБНА БРИГА О ЗДРАВЉУ ЖЕНА - РАДНИЦА

Самоуправним споразумом о међусобним односима радника у удруженом раду регулисано је и питање заштите на раду. Овим споразумом, поред осталог, предвиђена су и потребна заштитна средства на машинама и уређајима на којима радници раде. Предвиђена су и лична заштитна средства.

Заштитна средства на машинама и уређајима, као и лична заштитна средства радника углавном су обезбеђена, тако да постоје нормални услови за безбедан рад радника. Међутим, и поред тога што су заштитна средства обезбеђена, повреде на раду су ипак присутне и то углавном лакше повреде. До њих најчешће долази због недовољне пажње или концентрације радника за време рада.

Током јуна и првих дана јула 1976. године, евидентирано је укупно 7 лакших повреда на раду. Од тога, 5 повреда је углавном последица недовољне концентарције радника на радном месту, једна повреда је настала од места стана до места рада, док је једна повреда последица неког ришћења личног заштитног средства од стране радника.

Углавном, заштити радника се поклања довољна пажња, како од стране руководећих органа тако и од стране органа самоуправљања.

Радницима који раде на радним местима на којима су могуће повреде, редовно се дају одговарајућа лична заштитна средства (заштитне наочаре, рукавице, чизме, кецеље и сл.) Исто тако, радницима на раду у фар бари, окивању пертли, пеглању и кот ларници, даје се по 1/2 литра млека у току рада, док се свим радницима треће смене даје освежавајући напитак.

Посебна пажња у последњих неколико година посвећена је радницама — женама, на тај начин што радна организација у заједници са амбулантом медицине рада, обезбеђује периодичне систематске прегледе жена, ради контролисања њиховог здравственог стања. Међутим, ови систематски прегледи, осим последњег, може се рећи да нису имали никаквог ефекта, јер од стране лекара нису предузимане никакве мере, код појединих жена којима је било потребно лечење, нити је пак радној организацији достављан извештај о резултату систематских прегледа.

Потребно би било да се са систематским прегледима и даље настави и то не само код жена већ и код мушкараца — односно свих радника.

Референт за ХТЗ
Сава Стојковић

Најбољи радник самоуправљач

Петар СЕШЕК, радник из ООУР-а Трикотаже, на традиционалној приредби одржаној поводом Дана самоуправљача, проглашен је за најбољег полазника Школе самоуправљача „Милентије Поповић".

Од тридесет и четири омладинца колико је похађало ову Школу самоуправљача, Петар Сешак је приликом провере стеченог знања показао најбоље резултате.

„ВЛАСИНКА" - ОСВОЈИЛА ЧЕТВРТО МЕСТО

Радничке спортске игре, које су постале традиционалне на такмичењу Власотиначког региона, недавно су завршене. Ранијих година наша екипа у малом ногомету постигла је изванредне резултате. Освојила је доста вредних награда, као комплет спортску опрему, пехаре, признања итд. Између осталог, два пута је наша екипа учествовала на Републичком такмичењу где је постигла одличне резултате.

Ове године наши такмичари у саставу: Јован Митић, Петар Станковић, Павле Бућић, Јован Шушулић, Новица Алексић, Влада Златковић, Новица Стојановић, Новица Петровић, Јовица Петровић, Ранко Станковић, Мирослав Здравковић, Миодраг Момчиловић, Благоје Стојановић и Драгиша Станковић, освојили су четврто место, међу шеснаест екипа.

Вредно је пажње и то, да је Синдикална подружница Комбината омогућила учешће нашој екипи на овом такмичењу, куповином комплет спортске опреме свим такмичарима.

СУСРЕТИ

ДЕСЕТА ЈУБИЛАРНА ИЗЛОЖБА

Ристић СТОЈАН — Печењевчанин, како га у свету ликовних стваралаца зову, електричар је и сликар-аматер. Саговорника нисмо случајно одабрали. Сви га у Комбинту познају као Столета, доброг, вредног и марљивог радника. Међу друговима у његовој радној јединици је поштован и омиљен.

Разговор са Столетом смо започели о овој другој теми: ликовна уметност. Љубав према сликарству код њега пробудила се још пре 12 година, када је први пут пренео четкицом уљану боју на платно. Та прва слика му је и најдраже остварење. Сликарство је за њега „оживљавање појединости на платну".

Мотив који га инспирише и начин на који излаже свој ликовни свет, у слободно време, је чист импресионизам. За период од 12 година, колики је његов сликарски стаж, урадио је око 1500 слика. Слике не продаје, већ их искључиво поклања пријатељима и радним организацијама.

До сада је излагао радове под називом „НЕМИРИ" (што значи, да су слике живе и немирне), у Власотинцу више пута, Лесковцу, Врању, Печењевцу, Нишу итд. Ове године прославиће и мали јубилеј: отвара ДЕСЕТУ, јубиларну изложбу, на којој ће приказати своја најновија ликовна остварења.